

Handreiking Online Course

Aanleiding

“Van de 70-plussers die in het ziekenhuis worden opgenomen, komt 35 procent slechter functionerend uit het ziekenhuis.”

(Covinsky et al., 2003)

KNMG standpunt sterke medische zorg voor kwetsbare ouderen

Inhoudsopgave

Aanleiding	1
Algemene informatie	3
Project ouderenzorg	3
Online Course	3
Hoe deze Handreiking te gebruiken	4
Rol opleider (en opleidingsgroep)	4
Tijdsinvestering	4
Acties opleider	5
Rol Leerhuis	5
Uitleg Keuze menu	6
Keuze menu	7
Week 1: Kwetsbaarheid	7
Korte beschrijving Online Course	7
Keuze menu week 1	7
Week 2: Cognitieve stoornissen	9
Korte beschrijving Online Course	9
Keuze menu week 2	9
Week 3: Functionele achteruitgang	11
Korte beschrijving Online Course	11
Keuze menu week 3	11
Korte beschrijving Online Course	13
Keuze menu week 4	13
Week 5: Complexe besluitvorming	15
Korte beschrijving Online Course	15
Keuze menu week 5	15
Week 6: Integratie	16
Korte beschrijving Online Course	16
Keuze menu week 6	16
Achtergrondinformatie	17
E-Infuse	17
Futurelearn	17

Algemene informatie

Project ouderenzorg

In het huidige zorglandschap is de kwetsbare oudere een steeds groter wordende groep patiënten. Door deze toename in volume is het in de praktijk niet mogelijk voor al deze patiënten de geriater of de internist ouderengeneeskunde in te schakelen. In de huidige medische vervolgopleidingen en de bijscholing voor medisch specialisten is echter onvoldoende aandacht voor deze kwetsbare patiënt. Om dit probleem op te lossen en betere zorg te kunnen verlenen voor deze groep patiënten, is het College Geneeskundig Specialismen (CGS) gestart met het 'Project Ouderenzorg'. Dit project streefde naar de medische zorg voor kwetsbare ouderen specifieke aandacht geven binnen alle medische specialismen. Uitgangspunt hierbij is dat *'Alle specialisten dienen te beschikken over (basis)kennis van de ouderenzorg en zich te bekwamen in de competenties die bij uitstek aan bod komen in de medische zorg voor kwetsbare ouderen'*.

Het streven van het CGS-project was onder meer om ouderenzorg in de medische vervolgopleidingen te verankeren en de zittende specialisten via bijscholing bij dit onderwerp te betrekken. De online course is hier een product van, dat na afloop van het project is doorgezet door de onafhankelijke stichting E-Infuse.

Online Course

Het doel van deze cursus is kennis te vergroten over kwetsbare ouderen en de uitdagingen die de zorg voor deze doelgroep met zich meebrengt voor, tijdens en na een behandeling. Tevens willen we de discussie over de zorg omtrent de kwetsbare ouderen op gang brengen om zo de zorg te verbeteren. De cursus wordt aangeboden via een platform (Futurelearn) dat gebaseerd is op het werken met MOOC's (Massive Open online Courses) en duurt in totaal 6 weken. De eerste 5 weken wordt per week een specifiek onderwerp behandeld: Kwetsbaarheid, verwardheid, functionele achteruitgang, polyfarmacie en complexe besluitvorming.

De diverse onderwerpen worden aangeboden door middel van herkenbare casuïstiek, expert talks, handige tools en mogelijke activiteiten voor in de dagelijkse praktijk. Daarnaast kunnen de deelnemers via het forum vragen stellen, ervaringen uitwisselen en in discussie gaan met peers en professionele docenten. De 6^e week komen alle onderwerpen samen en wordt afgesloten met een eindtoets.

De medisch specialisten en A(N)IOS kunnen individueel deelnemen aan deze cursus, maar voor een maximaal leerrendement en om de verworven kennis direct in de praktijk toe te kunnen passen, wordt aangeraden om met meerdere mensen uit de opleidingsgroep de cursus te volgen. De tijdsinvestering voor deze cursus is maximaal 3 uur per week. De weekverdeling volgen wordt aangeraden om zo het best met andere cursisten in discussie te kunnen, maar het is mogelijk op eigen tempo de cursus te doorlopen.

Hoe deze Handreiking te gebruiken

Deze handreiking is opgesteld voor **Opleiders** en **Leerhuizen** van de ziekenhuizen met deelnemers aan de Online Course. In deze handreiking wordt als eerste de rol van de opleider en het leerhuis beschreven en welke activiteiten het leerrendement van deze Online Course kunnen verhogen. Daarna wordt per week een korte uitleg gegeven, waarbij via een keuze menu mogelijkheden en tips worden gegeven hoe de opgedane kennis toe te passen in de dagelijkse praktijk. Met kleine aanpassingen in de dagelijkse werkzaamheden kan een grote verandering tot stand worden gebracht.

Rol opleider (en opleidingsgroep)

U als opleider speelt in deze course een bijzondere rol. U blijft natuurlijk in eerste plaats opleider/supervisor en heeft als expert een voorbeeldfunctie voor de A(N)IOS in uw vakgebied. Op het gebied van de kwetsbare oudere patiënt hoeft u echter niet perse een expert te zijn om de deelnemers te kunnen ondersteunen bij hun leerproces.

Uw rol tijdens deze course is met name door het motiveren en stimuleren van de deelnemers het leerrendement te optimaliseren. Dit kunt u bewerkstelligen door bijvoorbeeld deel te nemen aan de diverse discussies, discussies te starten en/of op gang te houden, vragen te stellen om diepgang in het leerrendement aan te brengen en vooral om de toepassing van de opgedane kennis binnen de dagelijkse werkzaamheden te bevorderen. Daarnaast kunt u als opleider de ANIOS (en overige deelnemers) begeleiden in het zoeken naar de juiste wegen die bewandeld kunnen worden binnen het eigen ziekenhuis.

Tijdsinvestering

De online course heeft een maximale studiebelasting van 3 uur per week.

Wees gerust!! Deze course is op een dusdanige manier ontworpen dat het daarnaast niet voor een hele grote extra tijdsinvestering voor de opleider (opleidingsgroep) hoeft te zorgen. Het is juist en nadrukkelijk de bedoeling dat de reguliere

overleg/onderwijsmomenten gebruikt worden om kennisverdieping en discussie tot stand te brengen. Uw rol als motivator en stimulator van het leerproces van de A(N)IOS blijft dus gelijk. Er is alleen sprake van een extra focus: de kwetsbare oudere patiënt.

Ondersteuning

Het is ook zeker niet de bedoeling dat u alle activiteiten alleen organiseert. U kunt binnen uw opleidingsgroep of A(N)IOS vragen u hierbij te ondersteunen.

Daarnaast kunt u voor ondersteuning, met name bij de organisatie van de onderwijsmomenten, bij uw Leerhuis terecht.

In deze handreiking worden enkele mogelijke activiteiten/onderwerpen aangeboden in een zogenoemd 'Keuze menu'. U kunt als opleider een keuze maken uit deze activiteiten welke u passend vindt bij uw dagelijkse praktijk. Verdere uitleg over het keuze menu vindt u hieronder.

U krijgt tevens per week een mail waarin het keuze menu van die week nogmaals aangeboden wordt.

Tip: Om de zorg voor kwetsbare ouderen in uw ziekenhuis te verbeteren en het leerrendement van deze course te verhogen, is het aan te bevelen om met zoveel mogelijk personen uit de opleidingsgroep deze online course te volgen. Dit zorgt voor een verhoging van de kennis met betrekking tot de perioperatieve zorg van kwetsbare ouderen bij zowel de zittende specialisten als de A(N)IOS, maar daarnaast helpt het u als opleider (opleidingsgroep) de A(N)IOS in dit leerproces te begeleiden, omdat u de inhoud van de course kent.

Acties opleider

Voor de course

- Eventuele informatiebijeenkomst houden voor de opleidingsgroep en A(N)IOS over de online course.
- Contact opnemen met diverse experts (geriater/internist ouderengeneeskunde, apotheker, enz.) om de wekelijkse onderwijsmomenten voor te bereiden. Zie keuzemenu per week voor de mogelijke onderwerpen
- Contact opnemen met de Geriater/Internist Ouderengeneeskunde i.v.m. ondersteuning tijdens de online course
- Contact opnemen met het Leerhuis i.v.m. ondersteuning tijdens de online course in het opzetten van de onderwijsmomenten.

Tijdens de course

- Bevorderen leerproces deelnemer door discussie aan te gaan/te bevorderen
- Keuze maken uit het keuze menu welke activiteiten per week passen bij de dagelijkse werkzaamheden/activiteiten van de deelnemers
- Bevorderen gebruik forum bij deelnemers

Na de course

- Evaluatie van de online course (u zult actief benaderd worden voor deze evaluatie)
- Eventueel aanpassen opleidingsplan aan de hand van de inzichten vanuit deze course
- Eventueel 'wedstrijd' beste CAT organiseren onder eigen A(N)IOS

Rol Leerhuis

Als leerhuis kunt u de opleiders ondersteunen bij het organiseren van de onderwijsmomenten door experts. Wanneer meerdere vakgroepen meedoen met deze online course, is het mogelijk om deze onderwijsmomenten te koppelen, zodat meerdere groepen tegelijkertijd dit onderwijsmoment volgen.

Tip: Om de totale zorg voor de kwetsbare ouderen te verbeteren binnen uw instelling, is het aan te bevelen activiteiten te ontwikkelen voor andere doelgroepen binnen uw instelling die aansluiten bij de thema's van deze online course. Sommige activiteiten zijn wellicht ook toepasbaar voor andere doelgroepen. Daarnaast kunt u bijvoorbeeld de

'Week van de ...' organiseren. Hierbij kunt u denken aan meldingen op het intranet, informatie senior friendly hospital status of wat er in het ziekenhuis gebeurt met het thema kwetsbare ouderen. Na de online course kunt u mogelijk de opleider ondersteunen met het toevoegen van dit onderdeel in het lokale opleidingsplan.

Uitleg Keuze menu

Onderzoek de eigen werkplek

Mogelijke activiteiten om in het eigen ziekenhuis te ontdekken hoe bepaalde zaken georganiseerd zijn rondom de thema's en de zorg voor kwetsbare ouderen.

Patiëntencontacten

Mogelijke activiteiten om tijdens de dagelijkse werkzaamheden rondom patiëntenzorg de opgedane kennis toe te kunnen passen.

Onderwijsmomenten

Leidraad om de reguliere onderwijsmomenten aan te laten sluiten bij en verdieping aan te brengen in de opgedane kennis.

Discussie/reflectievragen

De voorbeeldvragen kunnen als start dienen voor discussie en reflectie. De discussie kan zowel binnen de eigen vakgroep, als multidisciplinair als via het forum tot stand komen

Forum

Via het online forum kunnen vragen worden gesteld, ervaringen uitgewisseld en discussie gevoerd met peers en experts. Tevens kunnen de deelnemers opvallende zaken en uitkomsten van activiteiten bespreken. Wekelijks zullen via video de belangrijkste vragen/discussiepunten op het forum worden besproken door experts.

Keuze menu

Week 1: Kwetsbaarheid

Korte beschrijving Online Course

Deze eerste week begint met een kennismaking met de Online Course. Verder staat deze week de volgende vraag centraal: **'Hoe constateer je de kwetsbaarheid van een patiënt?'**

De deelnemers maken kennis met diverse modellen welke helpen de mate van kwetsbaarheid van de patiënt in te schatten. Met behulp van video's kan worden geoefend met het model en kan gekeken worden of de deelnemers de kwetsbaarheid nu anders beoordelen dan voorheen.

De deelnemers onderzoeken of er in het eigen ziekenhuis gebruik gemaakt wordt van een model om de kwetsbaarheid te beoordelen. Daarnaast kunnen de deelnemers aan de hand van artikelen in de eigen ziekenhuispraktijk onderzoeken of de gevolgen van een behandeling voor de kwetsbare patiënt herkend en erkend worden.

Keuze menu week 1

Onderzoek de eigen werkplek

Stimuleer de A(N)IOS om de volgende zaken te onderzoeken:

Heeft uw ziekenhuis het keurmerk 'Senior friendly Hospital'?

- Zo ja: Wat betekent dit voor een medisch specialist in de praktijk? Waar moet je aan voldoen? Waar loop je tegenaan? Welke hulpmiddelen zijn er beschikbaar voor de zorg voor kwetsbare ouderen?
- Zo nee: Wat doet jouw ziekenhuis aan het bevorderen van de zorg voor kwetsbare ouderen? Protocollen, enz.

Onderzoek de eigen werkplek

- Hoe wordt de mate van kwetsbaarheid vastgesteld in de eigen organisatie/vakgroep?

- Wat gebeurt er met de uitkomsten wanneer de mate van kwetsbaarheid bij een patiënt is vastgesteld?

Patiëntencontacten

Leg tijdens reguliere overlegmomenten zoals de overdracht en de visite, de focus op het onderwerp kwetsbaarheid.

Mogelijke vragen:

Is deze oudere patiënt kwetsbaar? Ja/nee? En waarom?

Patiëntencontacten

Organiseer MDO waarbij de geriater wordt betrokken. Vraag geriater om extra uitleg over mate van kwetsbaarheid bij een patiënt waarbij ze al betrokken zijn.

Mogelijke vragen:

- Hoe werkt deze mate van kwetsbaarheid door in beleidskeuzes?
- Wat kunnen we zelf, wanneer expert (geriater/internist ouderenzorg) inschakelen?

Patiëntencontacten

Besprek tijdens (regulier) overleg de kwetsbare patiënten.

Mogelijke vragen:

- Is deze patiënt kwetsbaar/ te kwetsbaar om te behandelen?
- Moeten er aanvullende maatregelen worden genomen voor de behandeling?

Patiëntencontacten

Stimuleer de A(N)IOS de mate kwetsbaarheid van de patiënt te beoordelen aan de hand van de indicatoren. Hierbij kunnen ze 1 of meer aangeboden modellen uitproberen.

Mogelijke vragen: (Tijdens supervisiemoment of aan de hand van eventueel gemaakte video-opnames)

- Is het model toepasbaar in de praktijk?
- Wat is de toegevoegde waarde van het gebruikte model?
- Wat is er nu anders dan voor deze cursus?

Onderwijsmomenten

Het wekelijks onderwijsmoment in laten vullen door de Geriater/Internist Ouderengeneeskunde met als mogelijke onderwerpen:

- Kwetsbaarheid
- Complicatiebespreking over kwetsbare oudere patiënt
- Wat kunnen we zelf, wanneer een expert inschakelen?

Onderwijsmomenten

CAT / Journal club met als onderwerp kwetsbaarheid bij ouderen

Discussie/reflectievragen

- Welke rol spelen de gevolgen van een behandeling op de kwetsbaarheid van een patiënt bij de besluitvorming ?
- Wie is eindverantwoordelijk voor de kwetsbare patiënt wanneer deze is uitbehandeld? (Denk aan eventuele complicaties als pneumonie of delier)
- Hoe zien we de toekomst in het kader van experts inschakelen met de toename van de oudere (kwetsbare) patiënt?

Forum

Stimuleer de deelnemers actief bezig te zijn op het forum. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de (uitkomsten van de) discussievragen.

Ook kunnen openstaande vragen op het forum geplaatst worden.

Aan het eind van de week zal via een video ingegaan worden op de gevoerde discussie en belangrijkste vragen van de afgelopen week.

Week 2: Cognitieve stoornissen

Korte beschrijving Online Course

Deze tweede week staat **het herkennen van de diverse cognitieve stoornissen bij de kwetsbare oudere patiënt** centraal. Aan de hand van casuïstiek wordt de verwardheid van patiënten beoordeeld. Hierin wordt de nadruk gelegd om de kennis over en het herkennen van de diverse cognitieve stoornissen bij deze patiëntgroep. Hierbij wordt gekeken naar het verschil tussen delier en dementie. Waarbij de nadruk gelegd wordt op de stoornissen die vaak niet herkend worden (zoals bijvoorbeeld een stil delier).

Keuze menu week 2

Onderzoek de eigen werkplek

Stimuleer de A(N)IOS om de volgende zaken te onderzoeken:

- Hoe ziet de DOS score lijst eruit? Welke onderwerpen komen aan bod?
- Hoe wordt deze gebruikt? Wie zijn er betrokken bij het invullen van de lijst? (kijk eens mee)
- Hoe verloopt de communicatie over het gebruik en de uitkomsten van de DOS scorelijst?
- Welke afspraken zijn er over de uitkomsten gemaakt?

Patiëntencontacten

Leg tijdens reguliere overlegmomenten, zoals de overdracht en de visite, de focus op eventuele cognitieve stoornissen bij de patiënt.

Mogelijke vragen:

- Heeft deze patiënt cognitieve stoornissen?
- Zo ja, op welke manier wordt er rekening gehouden met deze stoornissen? (denk aan communicatie, delierpreventieve maatregelen, keuzes in beleid, informatievoorziening)

Patiëntencontacten

Stimuleer de A(N)IOS om zich tijdens patiëntencontact te concentreren van op eventuele cognitieve stoornissen van de patiënt.

Mogelijke vragen: (Tijdens supervisiemoment of aan de hand van eventueel gemaakte video-opnames)

- Hoe beoordeel je de cognitieve stoornissen
- Welke acties onderneem je bij mogelijke cognitieve stoornissen?

Patiëntencontacten

Organiseer bespreking met de verpleegkundigen en bespreek de ingevulde DOS scorelijsten en de consequenties van deze scores

De volgende punten kunnen hierbij aan bod komen:

- Wat zeggen de uitkomsten van de DOS scorelijst?
- Welke afspraken worden gemaakt bij welke uitkomsten?
- Welke afspraken zijn er rondom eventuele fixatie?
- Waar lopen de verpleegkundigen tegenaan? Waar lopen de artsen tegenaan?

Tip: Aan de hand van dit overleg kunnen afspraken gemaakt worden voor toekomstig gebruik/aanpassingen protocol.

Onderwijsmomenten

Het wekelijks onderwijsmoment in laten vullen door de Geriater/Internist Ouderengeneeskunde met als mogelijke onderwerpen:

- Cognitieve stoornissen
- Stil delier

Onderwijsmomenten

Bijeenkomst organiseren door de geriatrieverpleegkundige (eventueel in overleg met Leerhuis) over fixatie en hulpmiddelen en welke preventieve maatregelen genomen kunnen worden bij cognitieve stoornissen (deze kan ook voor de verpleging/DA ingezet worden).

Discussie/reflectievragen

- Welke gevoelens roept een delirante patiënt bij je op? Hebben deze gevoelens consequenties voor je communicatie naar zowel de patiënt als zijn/haar familie/naasten?
- In hoeverre beïnvloedt een delier en onrust je beleid? Kun je alle onderzoeken die je normaal doet nu ook uitvoeren of zijn er aanpassingen nodig? En zo ja, welke?
- Op welke risico's moet je extra bedacht zijn? En hoe pas je dat toe in de praktijk?

Week 3: Functionele achteruitgang

Korte beschrijving Online Course

Deze derde week staat de **herkenning van de mogelijke functionele achteruitgang van de kwetsbare patiënt tijdens de opname** centraal. Daarbij wordt doorgedebatteerd op het thema: Better in – Better out: wanneer een patiënt preoperatief een betere conditie heeft, zal hij/zij uiteindelijk ook een betere conditie hebben postoperatief. Dit houdt in dat voor de kwetsbare patiëntengroep mogelijk voorafgaand aan de ingreep een training met bijvoorbeeld fysiotherapie wenselijk kan zijn om de functionele achteruitgang na de ingreep/behandeling zoveel mogelijk te beperken. De deelnemer maakt kennis met een scorelijst om deze mogelijke functionele achteruitgang in te schatten. Aan de hand van de uitkomsten van de scorelijst kunnen diverse acties ingezet worden om de functionele achteruitgang te voorkomen. Met behulp van casuïstiek kan het werken met de scorelijst geoefend worden.

Keuze menu week 3

Onderzoek de eigen werkplek

Stimuleer de A(N)IOS om de volgende zaken te onderzoeken:

- Wat is jouw rol in de preoperatieve screening?
- Wordt het functioneren van de patiënt voor de operatie/behandeling bepaald en vastgelegd?
- Hoe wordt beoordeeld of er postoperatief mogelijk sprake zal zijn van functionele achteruitgang bij de patiënt?
- Is bekend wat het effect van een specifieke operatie/behandeling is op het functioneren van een patiënt?
- Hoe wordt eventuele functionele achteruitgang met de patiënt en/of zijn naaste besproken?
- Welke overwegingen m.b.t. functionele achteruitgang worden gemaakt in de preoperatieve screening?
- Als jij deze rol niet hebt, wie doet het dan wel?
- Wat wordt er al aan preoperatieve interventies gedaan in jouw ziekenhuis om post operatieve functionele achteruitgang te voorkomen?

Patiëntencontacten

Probeer deze week tijdens reguliere overlegmomenten zoals de overdracht en de visite, de focus te leggen op het onderwerp functionele achteruitgang.

Mogelijke vragen hierbij kunnen zijn:

- In hoeverre is de patiënt tijdens de opname achteruit gegaan? In hoeverre beïnvloedt deze eventuele achteruitgang het ontslagbeleid?
- Hoe ziet de sociale situatie van de patiënt er uit?
- Wat zijn de minimale vereisten voor de patiënt om thuis (eventueel met thuiszorg) te kunnen wonen? In hoeverre speelt de belasting van de mantelzorgers hierin een rol? (Wie geeft hen aandacht tijdens de opname?)
- Wat zijn de ideeën van de patiënt tegenover bijvoorbeeld een opname in een verpleeghuis/revalidatie. Hoe bespreek je dit?

Patiëntencontacten

Stimuleer de A(N)IOS om tijdens de preoperatieve screening of de behandelbespreking de focus te leggen op mogelijke functionele achteruitgang van de patiënt postoperatief/na de behandeling en de bespreking hiervan met de patiënt.

Mogelijke vragen: (Tijdens supervisiemoment of aan de hand van eventueel gemaakte video-opnames)

- Hoe signaleer je of het nodig is om functionele achteruitgang mee te nemen in de screening?
- Hoe ziet de sociale situatie van de patiënt eruit?
- Waar loopt je tegenaan als je dit wil bespreken met de patiënt tijdens de screening?
- Wat zijn de ideeën van de patiënt tegenover bijvoorbeeld een opname in een verpleeghuis/revalidatie. Hoe bespreek je dit?

Onderwijsmomenten

Laat A(N)IOS de huidige fast track/ERAS protocollen vergelijken met bijvoorbeeld de aandachtspunten uit het artikel van Covinski et al. (2011) (zie leestip SPOC week 3)

Onderwijsmomenten

Het wekelijks onderwijsmoment in laten vullen door de Fysiotherapeut met als mogelijk onderwerp:

- Welke interventies kun je inzetten om deze functionele achteruitgang zo veel mogelijk te voorkomen?

Onderwijsmomenten

Bijeenkomst organiseren door de transferverpleegkundige over functionele achteruitgang en de gevolgen hiervan voor een patiënt na ontslag uit het ziekenhuis (deze kan ook voor de verpleegkundigen/Doktersassistenten ingezet worden).

Discussie/reflectievragen

- Hoe zorg je ervoor dat de ERAS-protocollen worden nageleefd?
- Hoe communiceer je hierover met bijvoorbeeld de huisarts bij ontslag?
- Moeten kwetsbare ouderen überhaupt in het ziekenhuis terecht komen?

Week 4: Polyfarmacie

Korte beschrijving Online Course

Deze vierde week staan de **problemen rondom polyfarmacie** centraal. Aan de hand van casuïstiek wordt ingegaan op de vraag waar je als medisch specialist voor komt te staan bij patiënten met grote hoeveelheden medicatie. De deelnemers krijgen achtergrond informatie over de WHO six-step methode voor het weloverwogen voorschrijven van medicatie en hoe polyfarmacie bij kwetsbare ouderen kritisch te bezien.

De deelnemers worden gestimuleerd aan de hand van medicatielijsten van bestaande patiënten te bepalen welke stappen ze zouden nemen. Hierbij ligt de nadruk op kennis en eigen verantwoordelijkheid:

- Wat weet je over deze medicatie en hun (wissel)werking?
- Wanneer is het de eigen verantwoordelijkheid en wanneer schakel je een andere professional in (zoals oorspronkelijk voorschrijvende arts en/of apotheker)?

Keuze menu week 4

Onderzoek de eigen werkplek

Stimuleer de A(N)IOS om de volgende zaken te onderzoeken:

- Welke afspraken zijn er rondom het VMS thema medicatie verificatie in jouw ziekenhuis?
- Wanneer overleg je met de apotheker?
- Wanneer overleg je met andere experts?

Patiëntencontacten

Probeer deze week tijdens reguliere overlegmomenten zoals de overdracht en de visite, de focus te leggen op het onderwerp polyfarmacie.

Mogelijke vragen:

- Bij wie vind je mogelijke ernstige interacties tussen medicatie? (zoals bijvoorbeeld bij verhoogd bloedingsrisico of morfine zonder movicolon, of???)

Patiëntencontacten

Stimuleer de A(N)IOS bij patiëntencontacten extra aandacht te hebben voor medicijngebruik en eventuele polyfarmacie.

Mogelijke vragen: (Tijdens supervisiemoment of aan de hand van eventueel gemaakte video-opnames)

- Stop je de gebruikte medicatie wel of niet voor de operatie/behandeling? Waarom?

Onderwijsmomenten

Het wekelijks onderwijsmoment in laten vullen door de Apotheker/klinisch farmacoloog/Geriater/Internist ouderengeneeskunde met als mogelijk onderwerpen:

- Wanneer spreek je van polyfarmacie?
- Welke acties kun je ondernemen wanneer er sprake is van polyfarmacie bij een patiënt?
- Tot wanneer kun je zelf bepalen of het medicijngebruik van de patiënt mogelijk is i.v.m. polyfarmacie en wanneer moet je een expert inschakelen?

Discussie/reflectievragen

- Wat is jouw verantwoordelijkheid wanneer je bij een patiënt polyfarmacie constateert tijdens de anamnese?
- Wie is eindverantwoordelijk bij eventuele polyfarmacie bij een patiënt?
- Hoe zorg je dat de patiënt therapietrouw blijft bij polyfarmacie (in combinatie met functionele achteruitgang, kwetsbaarheid en verwardheid)?

Forum

Reminder!!!

Blijf de deelnemers stimuleren actief te zijn op het forum

Week 5: Complexe besluitvorming

Korte beschrijving Online Course

Deze week staat de **complexe besluitvoering in gezamenlijkheid met de patiënt** centraal. De deelnemers maken kennis met een methode om deze complexe besluitvoering toe te kunnen passen bij de kwetsbare, oudere patiënt.

De nadruk in deze week ligt op kennis en het oefenen met de methode in de praktijk.

Keuze menu week 5

Onderzoek de eigen werkplek

Stimuleer de A(N)IOS om de volgende zaken te onderzoeken:

- Op welke manier vindt complexe besluitvorming bij kwetsbare ouderen plaats binnen de eigen polikliniek?
- Welke experts zijn er betrokken bij/verantwoordelijk voor de complexe besluitvorming bij kwetsbare ouderen?
- Merkt u verschil in aanpak bij de diverse specialisten m.b.t. complexe besluitvorming?

Patiëntencontacten

Probeer deze week tijdens reguliere overlegmomenten zoals de overdracht en de visite, de focus te leggen op het onderwerp complexe besluitvorming.

Patiëntencontacten

Stimuleer de A(N)IOS bij patiëntencontacten extra aandacht te hebben voor complexe besluitvorming en het stappenplan uit te proberen.

Mogelijke vragen: (Tijdens supervisiemoment of aan de hand van eventueel gemaakte video-opnames)

- Is het stappenplan bruikbaar in de praktijk?
- Zijn er andere opties dan het stappenplan?
- Wat zijn daarin de centrale vragen?
- Wat is er nu anders dan voor deze cursus?

Onderwijsmomenten

Het wekelijkse onderwijsmoment invullen door een medisch specialist (of expert) met als mogelijk onderwerpen:

- Hoe neemt hij/zij een besluit bij kwetsbare ouderen?
- Welke experts kunnen in consult gevraagd worden bij complexe besluitvorming?
- Wat ging hierbij goed/minder goed?

Discussie/reflectievragen

- Is gezamenlijke complexe besluitvorming mogelijk bij de kwetsbare oudere patiënt? Zo ja, waarom wel, zo nee, waarom niet?
- In hoeverre wordt doelmatigheid meegenomen in de besluitvorming?

Week 6: Integratie

Korte beschrijving Online Course

Deze 6^e week is de afsluitende week van de cursus. Tijdens deze week wordt de opgedane kennis van de deelnemers via een MC toets met casuïstiek getoetst.

Aan het eind van deze week zal, zoals elke week, ingegaan worden op de belangrijkste vragen en discussies van het forum.

Het focus ligt in deze week met name op het samenvoegen van de opgedane kennis en deze in de praktijk brengen.

Keuze menu week 6

Onderwijsmomenten

Bespreek met de A(N)IOS hoe het lokale opleidingsplan aangepast kan worden aan de kennis en ervaringen die opgedaan zijn tijdens deze course.

(Eventueel ondersteuning Leerhuis bij de uitvoering hiervan)

Onderwijsmomenten

Bespreek met de A(N)IOS welke protocollen eventueel aangepast kunnen worden naar aanleiding van de kennis die is opgedaan in deze cursus? (protocollen rondom delierpreventie: preoperatieve screening, postoperatief beleid, manier van visite lopen, enz.?)

Onderwijsmomenten

Stimuleer de A(N)IOS een CAT te maken over een onderwerp gerelateerd aan deze course.

Tip: organiseer een wedstrijd element m.b.t. deze CAT's. De beste CAT per ziekenhuis kan geplaatst worden op de website van het KNMG.

Discussie/reflectievragen

- Wat is er voor jou veranderd in de zorg voor de kwetsbare, oudere patiënt?
- Waarom zijn standaard protocollen soms niet van toepassing bij kwetsbare ouderen?

Forum

Reminder!!
Blijf de deelnemers stimuleren actief bezig te zijn op het forum.

Aan het eind van de week zal via een video ingegaan worden op de gevoerde discussie en belangrijkste vragen van de gehele cursus.

Achtergrondinformatie

E-Infuse

E-Infuse is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk die in het leven is geroepen om online scholing over maatschappelijk relevante onderwerpen voor zorgprofessionals aan te bieden. De cursussen die uit het CGS project ouderenzorg zijn ontwikkeld worden nu door E-Infuse onderhouden en uitgezet. Daarnaast vindt er verdere ontwikkeling plaats van deze en andere cursussen. Het bestuur van E-Infuse wordt ondersteund door een inhoudelijke werkgroep.

Meer informatie is te vinden op www.e-infuse.com

Futurelearn

De ONLINE COURSE wordt aangeboden via het digitale platform Futurelearn. Futurelearn is opgericht vanuit de open universiteit Engeland. De open universiteit heeft hierin een samenwerking gezocht met diverse andere universiteiten binnen en buiten het Verenigd Koninkrijk, waaronder de Universiteit Groningen.

Via het Futurelearn platform worden open online cursussen aangeboden, waarbij de uitgangspunten van effectieve learning worden gebruikt. De cursussen worden aangeboden door middel van video's, artikelen en de mogelijkheid tot discussie met mededeelnemers op het forum. Daarnaast kan aan de hand van vragen de opgedane kennis getest worden.